

No més drets sense devers.
No més devers sense drets.
Els drets individuals són imprescriptibles. Inalienables i intransmissibles. • Legislar la Llibertat baix pretext de garantiria, és cometre atentat contra ella. • La llibertat propia acaba allí hont comença la llibertat ajena. És licit, doncs, al individu fer tot lo que no perjudiqui a un altre. • L'embrutit milionari que baix pretext de mentida moralitat y à la sombra de sas riqueses mal adquiridas persegueix à qui critica sos vicis y la societat qu'els consent, és un dels sers més envilit, degradats y despreciables de la Naturalesa. •

PERIÒDIC POLÍTIC VERMELL

LA TRAMONTANA defensa els principis liberals més avançats, sense mistificacions ni atenuants de cap mena, tant si es veu perseguida per hipòcrites farsants, com si sent l'aplausament honrada y digna. • La TRAMONTANA en política defensa sempre al més avançat contra el més reaccionari, y sosté la necessitat d'una gran reforma social que transformi el modo de ser del productor, avuy supeditat al capitalisme. • La TRAMONTANA no està afiliada à cap partit, servint els interessos generals de la llibertat sens compromisos ni preocupacions de sectari.

La salut del poble és la suprema llei

La TRAMONTANA és el periòdic qu'es publica en idioma català més avançat en idees polítiques, religioses y d'economia social

El Treball és la primera necessitat

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Espanya, 1 pesseta trimestre. — Estranger, 2
Las suscripciones se pagan per anticipat

ADMINISTRACIÓ: Carrer de Ponent, n.º 1, 1.º, BARCELONA
Pels pagos s'admeten libranças del Giro Mútuo, lletres de fàcil cobro y sellos de 15 cèntims. No s'admeten libranças especials de periòdics.

PREUS DE VENDA
Número solt, 5 cèntims. — 30 exemplars, 1 pta.
Surt à lliur puntualment cada diumenge

ESPANYA PINTORESCA

Inundacions generals.

Miseria per Andalusia.

Avansadas del cólera.

Motins per tot arreu.

EL GRAN BUROT

Si per fer pagar l'impost de consums es diu burot a l'individu... Si es burot es deya a l'empleat de consums per lo impopular de l'impost...

Mes si es té merescut el nom de burot el simple recaudador de contribucions que va de poble en poble escorçant butxacas...

Y ja qui toca aquest caracteristic nom am qu'el poble, per lo menos a Catalunya, tindria que distingir a qui el protegeix...

Però enfondint en las causas y no ficantnos en els efectes que produheixen, trobrarem que l'actual ministre d'Hisenda am tots els seus plans y projectes d'espreme al pais fins a deixarlo mes sec qu'una pallofa...

Y si en Gamazo no es encare el Gran Burot que busquem, perquè analisades las cosas tot just ens resulta un burot de regular categoria...

Comprenen are qui es el verdader Gran Burot que s'ens xuca la sang, que s'ens menja vius, que no ens deixa viure, perquè ell ho vol tot per ell y res pels altres?

Diu el ditxo: moria la cuca, mori el veri. L'Estad, es la cuca, els govrens, el veri. Obri el poble en conseqüencia, y no es veurá ja mes molestat per las fitladas de tots aquets aixams de vespas qu'amb el nom de burots de tal o qual categoria se li xuclan la sang a tota hora...

LAS MODAS

D'alguns anys en aquesta part hem pogut veure clarament lo que són las modas. En quant a las modas qu'usan las senyoras, n'hi ha hagut de mil colors. Desgraciad de l'home que comporta els capritxos de la seva muller o de las sevas fillas, perquè x'el menjan de viu

en viu, puix no passa temporada que no vagin cambiadas del tot. Y com mes va, mes fastig va causant això, no tant sols pels perjudicats que reporta a la butxaca del pagano...

Això, no obstant, no té res de particular, ni ha de causar cap estranyesa qu'una dona segueixi las modas per estravagantas que siguin, puix aquestas fan qualvost sacrifici per semblar bonicas, essent per unas una passió, y per otras un negoci.

Però lo que sembla impossible, y no ho es, per desgracia, es que tots els homes, més o menos, hi consenten, ajudant una gran part a que siguin mes extremadas.

De què prové tanta bojeria? No es dificil endevinarho. Anys enrera la dona no es despertava de las passions de l'amor fins a una edat qu'avuy se tindria per madura. Als vint-y-cinc anys començava a saber lo que era amor, y els homes no eran tant faldos com són avuy; d'aquí que no s'engalnessin pera semblar bonicas encare que no en fossin.

Aquest ensoyament ha desaparegut a causa de que l'home, ó, millor dit, el nen (no altra cosa pod dirse de qui als quinze anys pretén una xicoteta pera desarrollar la seva eloqüencia d'amor, encare que no sapiga ni jota de cosas que podrian darii més profit y benestar en el seu dia), creyente una persona de coneixements y que pod donar lisons, s'entrega de ple a la conquista, que no para fins als trenta anys, ó siga quan ja está cansat de fer el tronera, decidintse, per fi, en casarse.

Clars són els homes que tenen paciencia pera seguir las relaciones per espay de deu anys amb una meteixia minyona, y per aquest motiu són pocas las que prenen estat sense qu'hagin fet un duo amb una dotzena de joves, uns amb altres corridos, y que ja cal que Déu las ampari perquè puga eixirne airosas; y com que l'home avuy mira mes aviat la boniquesa que no las qualitats que pugua tenir una dona, per obligació aquestas tenen que seguir las modas per atreurels y pogueuere casar.

Sapiguets tots aquets antecedents, (cego será qui ja no ho hagi vist), no hán de causar estranyesa las modas qu'am tant anhel segueix la dona, no sols quan se troba soltera, sino que, acostumada, la segueix, encare qu'gn menos escala, en estat de casada y mare de familia; a la que conduheix més tart ella meteixia tant bon punt li sembla que las sevas fillas comensan a fer una mica de goig.

Y d'aquí prové també l'intranquilidat qu'es nota en els matrimonis. Com que no es un pur amor, perquè l'home l'ha anat degradant en la seva joventut, toca las conseqüencias més tart, ja am desoris, ja amb otras causas qu'el fan infelís. Y de tot s'en dona la culpa a la dona; però, ben mirat, no es d'ella, sino de l'home, qu'es creu am més drets y llibertat, essent ell qui l'ha pervertida.

Duen que la dona es el sexo debil, podrà serho per forsas corporals comparadas am las de l'home; però més debíl es, al meu entendre, el qui, en llog d'instruir-la, per fer-la una bona esposa, s'ocupa en jugar amb el seu tendre cor.

D'altro modo estaria la societat si l'home reconegues els mals qu'es causa a si meteix: no es trobaria avuy tot tant corromput y la vida seria molt més alegre.

No obstant y el perjudici que las modas portan a las familias, tenim també que l'home las segueix sense reparar en gastos inútils en més d'una vegada. A que treu cap lo cambi tant repenti de trajos, quals formas estravagantas posan en ridicul a la persona que la segueix, per veures tant aviat com un figuri y més tart com un clown d'un circo eqüestre? Si l'home, que per regla general es l'encarregat de vetllar per la familia, quals interessos están en el seu poder y capritxo, segueix aquestas ridiculas modas, ¿que no farà la dona, que per instint s'enorgulleix am las meteixas?

La societat va perdentse d'un modo indescriptible: tot se pren a broma, si bé en tocant a dignitat no hi há ningú que vulga passar per tenirne menos qu'un altro encare que fassi simpierias a cada moment, degut en gran part a l'orgull y vanitat que també nia en el seu cor per veures elegant y am robes d'última novetat.

Coneg jove que, tant pel jornal que guanya com per la seva inteligencia, pod dirse qu'es un verdader pobre, y en cambi, a la festa no li falta anar ben trajat que, el qui no el conequi, el pendrà per un marqués, puix procura ferse am personas de rango, perquè creu qu'els de la seva classe no conixen el gust del món. ¡Ay, infelissos! No veuen aquets perimetres que són la burla de tota la gent pensata, puix qui vol figurar més de lo que no li permet la butxaca, deixa veure qu'es curt d'entenciment, per més qu'amb ell li sembli gran honra, y d'aquestos s'en troban tants, que pod dirse qu'avuy dominan per complet als que, fentse càrreg de la situació, segueixen es degut.

Viciada la societat d'amdós sexes per las modas del vestir, impredicible avuy pel jovent a fi de llamar l'atenció, tenim també otras modas que causan estragos a qual més deplorables.

La política actual se pren com a una moda, de la qu'es cambia amb una sencillés may vista la... vergonya. Per medi d'ella es fa possible el cambi de govrens, succedint sempre en el cambi de govrens, puix aquí no hi há temporadas, com am las robes; es segons el vent que domina en las altas esferas de la política. Els qu'avuy se diuen sagastins, demà se dirán canoristas, torillistas, federals, etc. etc., si el temps y el negoci els ho permet.

Aquesta es la moda que segueixen certs homes que pretenen passar per pulcres davant del poble y que no falta qui fa coro a las sevas pretencions, que, ilusos, no saben coneixe fins qu'han palpat els desenganys.

El món volta, diuen els sabis, y nosaltros dihem que més volta el cervell de las personas que creyente posehir una gran riquesa, es troban, ben mirat, que las orellas els creixen.

Las donas, junt amb una part d'homes que be podriam tatarlos d'afeeminats, se contentan en lluhir la seva persona am futesas passatgeras. Una altra part d'homes són els que tenen las modas com a un negoci, puix que viuen d'ellas; y una altra es la que, sense ferne cas, s'ocupa d'altras, en política com havem dit; y entre tontos y espavilats y conseqüents y renegats, tenim a Espanya un sens fi de partits que són ben be partits, els quals, am tot y tenir quefes de clars coneixements, no han sapigut entendres may pera fer una cosa ben feta. Si en llog d'ells se tractes de quatre descomissats, se comprendria, perquè es diria que no tenen instrucció ni comprensió en materias... calentas; mes are, que resulta totalment a l'inversa, deurém creure que no s'entenen per massa sabis.

En fi, las modas són una peste per uns y altres aficionats, lo qual rebaisa a la persona que las segueix; y miris pel cantó qu'es vulgar: de profits no en donan sino a uns quants, com per exemple sastros, sabaters, sombrerers, modistas, pentinadoras, ministres, diputats, generals, embaixadors, etc. etc., part molt petita comparada am las demes classes que no en reben ni un esquita, y, de consegüent, obran sols en gran perjudici de todas las familias, que per seguir la moda abandonan las pessas de vestir quan podian portarse doble temporada de lo qu'han sigut usadas.

No hem pretengut fer més qu'una lleugera ressenya de las modas pera donar a coneixe els mals gustos y capritxos estravagants que dominan al nostre poble, lo que, ja per l'incomoditat com per lo perjudicial que resultan, ens acredita de ser bastant cursis; d'altre modo hauria sigut precis una serie d'articles, improcedents per una materia tant poc sustanciosa.

DR. CANSALADA

Vilaverd 17 de Setembre de 1893

Apresiasi company: El dimars d'aquesta setmana va fer nos un pregó l'agutal dient que tothom anés cap a casa de la vila per tractar de fer venir un metge pel poble. A l'hora citada, las 8 del vespre, vam acudir a la cita un bon numero d'homes, trobantnos que no hi havia llum ni res que s'hi assembla. Després de batallar molt l'agutal per encendre un quinqué que no deuria tenir bile ni petroli, vam tenir d'acudir a l'habitació del mestre de l'escola a qu'ens dongues llum. Va acudir a un quari de nou tocat l'arcalde; però com que no hi havia el secretari... nova espera. Després de més d'un

quart de recados, compareix el secretari amb el derrer mos a la boca del sopar, y no sé si amb els dits untats d'alguna medicina, perquè el secretari també és l'apotecari del poble, dihent que no havia sentit el pregó, sent aixís que l'agutall acabava de dir qu'ell, el secretari o l'apotecari, com vulga, era el qui li havia donat l'ordre de fer el pregó. El públic va moure molta berruïa al sentir al secretari, fentli saludes de mil maneres, pels que, segons diuen, avuy encare està més cremat, qu'an guardia civil dels que van fer fogó als manifestants de Montblanc. Si fins diuen si farà dimissió? Però ca, no ho creguin, y, cas qu'ho fes, molta diriam... la del fum. Mentre el públic s'el rifava, va llegir una carta que ningú va entendre, y que diuen eran las proposicions d'un metge pera venir al poble, y després una llista d'aconcidents que cap dels que hi eran en sabies res. Va tornar a armar-se berruïa, y llavors l'arcalde, sortint en defensa del secretari, va acabarho d'espalliar amb las sevas intemperancies, acabant la reunió com la comedia de Falset.

Qu'aprenquin en aquesta lliçió els que volien rifarse al poble y van quedar-se ells els rifats.

COG-CALVET

BARREJA

El govern està en un tris del qual no el trauré jo pas. Com més va, més al país li puja la mosca al nas. Cada dia hi ha un moti pel motiu que no cal dir. Que visca la protecció d'el govern tant liberal que no perd cap ocasió per palmar-nos l'últim ral.

Es diu qu'are els de La Fulla empedran seria batalla, ajudats per la patrulla dels seus, que els encalla, contra tota aquesta colla que com a marit y moilla viuen per las rectorias y són ministres de Déu, que tardarem gaires dies? qu'ho fareu o no ho fareu?

En Sagasta diu que va per tot, rodolat de... tropare no podrà negar que fa un quant temps que li topa. El ser ministre avuy dia és una tonta mania, puix han d'ana embarrassats si no volen rebre drap, que, a més de portar soldats, han de dur gorras de cop.

A Olot petardos (quin una!), petardos a Vilanova, y petardos a... la lluna y... la lluna dins d'un covre. Tot això (que són bromistes!) és obra dels marquisats (?) d'aquells que cobren vuyt rals per cazar fós a l'esquena. Qu'ens creguin tant animals, veraderament la pena.

Que don Arseni és un xori és cosa ja sapiguda, y no creguen que l'alabi, que té fama, y mercaderia. L'altre dia, el gran... pastera, va dir que no té quimera del malestar del país, y que si el país demana, no passarà de se aixís, que si ho fa es... per la gana.

Com a bon corresponçal, en té un El Sudicorsal, que, si no porta un ronsal, no compreg lo que pod ferho. Que no en mereix un, no, tres! corresponçal tant burges, puix tingué barra per dir qu'era... Montblanc conestat qu'et quedas la tropa allà! Quin home més eloquent!

L'Espanya, pobreta Espanya!, quina llástima que fa! Per aquí el govern l'escaoya, e inundacions per allà, més amunt ja, fins arriba, més avall, ja fan severa; pels costats, contribucions y embargos si acas no las pagas, quan serà que serem bons per destruhir tantas plagas?

DOMINGO BARREJA

El modo com allí va comensar el moti y de la manera que va ferse corre la sang, és cosa que subleva d'indignació a qui s'hi fici, per lo qual renunciem a detallarlo pel motiu de que, com tant sovint succeheix, nosaltros vindriam podser a pagar els plats trencats d'uns mals qu'han causat altres.

Uns quants morts y ferits més, sent de la classe dels productors, del poble, equ'importan al món... oficial?

Això no és res, y pod el ball continuar obrantse las contribucions a tiros.

Es poca cosa la gent que cau fusellada a Espanya, quan els pobles s'amotinan volent significar al govern que no poden resistir els pagos am qu'els castigan, y no sent així encara prou la Providencia hi fa el fi de festa enviantnos de tant en tant alguna inundacioneta que deixi pobles enters convertits en cementiris y extensas comarcas en la més espantosa miseria y desolació.

Villacanayas, vila de més de 5.000 habitants de la provincia de Toledo, acaba do sufrir una de aquesta espantosas desgracias, veyent inundada per las ayguas la meytat de las sevas casas y arrastrats per la corrent y morint ofegats prop d'un centenar dels seus habitants.

Y no es tant sols la provincia de Toledo la qu'ha rebut, si bé las desgracias personals han abundat no més qu'à Villacanayas. La meytat de las Castillas esta inundada, quedant molts pobles sense xupluc ni abrigo, essent inmensos e incalculables els danys causats.

L'Estat, que per res de bo serveix, acut tart y d'un modo insuficient a posar remey a tanta desgracia, y l'Iniciativa particular, sempre més pedrosa qu'ell, té d'acudir a salvar els primers moments, am l'esperit de caritat ó de solidaritat qu'espontáneament neix en tot cor humanitari.

Are no més falta que darrera de tanta calamitat el govern envihi als pobles perjudicats uns quants comissionats d'apremis.

Y luego la guardia civil pera que, sent com a Montblanc, acabi amb els pocs veins que las ayguas hagin respectat.

Uns telegramas de Madrid a Barcelona, posats amb el caracter d'urgents, que pagan tres vegadas el preu ordinari y passen devant de tots els que no portan aquesta condició, han estat cincuenta tres horas pel camí.

De modo que si no arriban a pagar com a urgents y están, lo regular, tres vegadas com per aquest procediment, hauriam tingut qu'am cent cinquanta nou horas, ó siga amb una setmana entera menos nou horas hauria vingut de Madrid a Barcelona una noticia telegráfica.

Que vinguin are aquí els partidaris de fer las cosas de pressa a veure qui ens empeta la basa.

Los telegramas d'Espanya, de tant de pressa com van, poden fer la competencia a la tortuga y al crane.

Diuen de Madrid qu'el govern espera que passi el mes de Setembre pera considerar tracassats tots els mohiments revolucionaris qu'es deya que tenian d'esclatar aquest istiu.

Compreng qu'el govern temi al mes de Setembre atzancant mohiments revolucionaris a plasso fixo.

Deu recordarse del destronament d'Isabel II pel 68.

Y del guillotinatment dels reys de Fransa pels revolucionaris de la Convenció.

A la capital d'Espanya, y a consecuencia de la circular del ministre de Gracia y Justicia sobre resistencia al pago de las contribuciones, s'ha promogut procès contra els gremis qu'han acordat resistir el pago de las patentes d'alcohol.

No obstant, no tinguin por de que allí arriba la sang al riu.

Es tracta de peixos grossos, y ja está dit tot. Alló es fa no més que pera espantat als petits.

Que serian ó serán els únics que si acordan pagar no pagarán.

Per la senzillat rahó de no poguer ni que vulguin.

S'ha publicat el manifest del Congrés d'Agricultors celebrat en aquesta ciutat els dias 13 a

16 d'Agost, del qual treyem els següents párrafos:

Basta ya de vacilaciones, compañeros de infortunio. Debemos poner pronto y eficaz remedio a nuestro malestar, siendo preciso que dediquemos toda nuestra energia y actividad a que esto acabe en plazo breve, tan breve como sea posible en el estado de deplorable ruina y preocupacion en que estamos sumidos. Queremos significaros, hermanos campesinos, que tenéis la imprescindible obligacion de asociaros para defender nuestros comunes intereses en el trabajo, enfrente de las extralimitaciones del capital. Y como que este es fuerte y es potente, necesitamos constituir una potencia y una fuerza de sociedades, fuertes cada una de por sí y todas ellas juntas y unidas a las de los demás trabajadores y constituir la potencia necesaria para ganar a nuestros explotadores cuantas cuestiones provoque y resolver los conflictos a que nos aboque.

La Unió de Agricultores, queridos compañeros, ha de ser y será, con el concurso de todos, el sólido fundamento donde descansará la realizacion del ideal que defendemos, que es la libertad del trabajador sin sujecion a este fin. Y todos juntos habremos dado cima al problema, habiendo sido la consecuencia de los trabajadores, obra de los trabajadores mismos.

Los acontecimientos que se vayan sucediendo se encargaran de aconsejar la practica de los medios que sean procedentes para el logro del fin propuesto.

Sempre havem dit que l'organissació dels pagos los consideravam com una de las més importants, sinó la més importants de totes, dels treballadors.

Constituïda ja amb el Congrés a que la referencia el manifest la Unió d'Agricultors de la regió espanyola, és de primera necessitat que tots els que treballan la terra s'organissin en lliures associacions de productors fugint de las Caixas dels Morts en que volen fer estar junts el gat y la rata, el propietari y l'obrere, perquè sols aixís lograrán avuy fer una bona defensa dels seus interessos y prepararse pel demà en que té de venir la revolució social a abolir tantas injusticias com avuy pesan sobre el productor.

Acaba de firmarse un nou tractat comercial amb Alemania, qu'és un bunyol com una casa, segons contan els qu'es diuen intelligents en la materia, perquè comet la burrada d'afavorir l'entrada de molts gèneros alemanys que perjudican industrias espanyolas, y en cambi passat d'algunes fruytas y algun xic, el vi, res dels productes espanyols logran facilitats per l'exportació a Alemania.

Ja ho veig: com no es tracta de fer pagar contribucions, el ministeri d'altura no hi té la mà trencada.

Ni pod enviarhi guardia civil a formular el tractat.

Satisfet el govern queda fent tractats an el seu gust, y el país no está per tractes ni tractats, que son molts bruts.

De tot alló de las inundacions y els molins encare no n'hi ha prou pera ferms felissos als espanyols, y per are ja s'ens ha ficat el cólera a Espanya, propagante a Bilbao y part de la seva provincia de Vizcaya.

Si seguire la Providencia d'aquest modo fent bunyols, és mes clar que l'esidencia, qu'ens vol deixà al espanyols a la lluna de Valencia.

La societat laica Gutenberg celebrará el diumenge pròxim dia 24 del corrent, a las 9 del mati, un simulacre d'exàmens dels alumnes de la escola laica de noyas que sosté a Gracia, carrer del Peligro, n.º 2, pis 2.º, quina escola fa uns 6 mesos que és oberta y conta ja am 70 alumnes de dia y 12 qu'assisteixen a las classes nocturnas.

Als exàmens seràn publicats en el citat local, y esperem fundadament qu'ells farán encara més aumentar el número de noyas que vagin a instruirse en aquella escola.

S'invita a tots els amants de las idees de progrés a l'inscripció purament civil del naixement d'una filla del lliurepensador Ramon Montblanc, de Sant Martí de Provensals.

L'acte s'organisarà y sortirà del Circol Regenerador del Poble Nou, carrer del Cementeri n.º 203, de la vehina vila.

A Reus acaba d'esser enterrat civilment el company Sixto Cogul Calvet, un dels obrers,

Dels motins de la setmana resulta el més gros en conseqüencies el de Montblanc, qu'ha deixat grans rastres de sang, entre la que no ha fet falta la de donas ni de criatures de pit, puix ha mort una de cinc mesos amb la cara atravessada per una bala.

qu'el 1.º de Maig del 91 meresquí la distinció d'ésser portat a les barres del Pelayo y fou company de presó del director d'aquet període.

En Congu era lo que s'en diu un xicot trempat en tota l'extensió de la paraula, servint igualment pera organisar els treballadors, que pera guarilos en una huelga pera resistir tota mena de persecucions.

Al seu enterro, a pesar d'escaures en dia feyn-ner, va acudir numerosa munió de companys, demostrantli aixís las simpatias de qu'era objecte, ja que las moltas persecucions qu' havia sofert eran la causa principal d' haver perdut la salut.

Qu' el seu bon record nos esborri del cor dels obrers pera imitarlo sempre que convingui.

El pròxim diumenge, a las 3 de la tarde, la societat La Unió Mutua d' obrers forners donarà, en el seu local social del carrer de Sadurn, 13, principal, una reunió de caracter recreatiu literari y musical, acabant am un ball de societat, a quinta festa s'invita a tots els obrers associats que vulgan assistirhi.

La huelga de Caldas de Montbuy, segons ens diu la Comissió d'aquella societat, ha quasi acabat amb un arreglo honrós pels obrers, puix dels tres fabricants dos s'han convingut amb els treballadors, y l'altre diu que de primer aixecarà la fabrica d'alli qu'avernisse, cosa que no li quedarà més remey, tenint d'espinyarselas del tot de voler desorganisar la societat, com se proposava.

Lo recullit aquesta darrera setmana de varias escissions, pels huelguistas, puja a 616 pesetas.

Am la solidaritat obrera y constancia, de tot se surt.

QU'HAS FET?

(AL MEU INTIM AMIC DOMINGO BARTINA)

Si bé és cert qu'ho hi palpat y que quasi bé ho vaig veure, deg confessar am serietat que, am tot y ser veritat, no pug arribarho a creure.

Tu, que de las donas sols buscavas la part més flaca per pogueshi fer... la poia, y tractavas de mussols als que portavas casaca;

Tu, que distintas vegadas, valente de mil ardis, has fet que moltas casadas, per ta labia fascinadas, burlessin als seus marits;

Tu, qu' a las viudas buscavas y am las solteras et feyas, y, un cop ton desitj logravas, a dida las enjegavas y de sa innocencia reyas;

Tu, en h, que tranqui vivias, fent conquistas a grapats, y que mil voltas havias jurat que may entraras en el gremi dels casats,

veig qu' a l'últim has deixat el paper de calavera, deixantnos ben demostrat que, per por que sigui un... gat pod caure en una ratera.

Ja ets casat! Estat terrible, que causa espant al més brau. Ja ets marit! Paraula horrible, que encar qu'et sembli impossible, ve a ser sinonim d'esclau.

Si, Bartina, ja pots dir, tant si et con com si no et cou, qu'en el mon s'ha de patir per se' un dels qu'han de sofrir de l'esclavitud el jou.

Puix qui, com tu, perd el greix y el solisme atropella, per dur del casori el fest, está clar qu'ex converteix en esclau de sa castella!

Però, quan arribi el cas qu'et puguis convence bé de qu'has donat un mal pas, quants cops, trist, anyoraras la llibertat de solter!

Quan vegis que ta senyora (senyora / entens el sentit?) es torna esbaldotadora y no pod passar cap hora sense armar greca y burgit;

Quan vegis que treballant com un negre, nit y dia, tant sols pots anar passant, quants bons records et vindrán del temps de la solteria!

Y quan, amb el mal humor que causan las amarguras, records am greu dolor, que t'han declarat... anor de tres ó quatre criatures, qu'et distreuran, aixó si

m sos rasgos innocents,

prò qu'et poden fer sofrir: si algun dia han de tenir en vaga canals y dents, et donarás al dimoni (encar que fácil serà que ni el dimoni t'abonij, malehint el matrimoni) y an aquell qu'el va inventar); en h, ¡que tanta musica! ja és fet, y no es pot desfic! Veig qu'am la mala patica a l'últim, de mica en mica, encare t'emparraré.

Tant sols, Bartina, pug dirte am tota formalitat, que, si acós has d'aburrirte y has de patir y consumirte am la vida de casat,

abans que ta mala estrella logri ferte succumbi per culpa d'una famella, pots dir: a la teva castella, ¡que s'en vingui a viure am mi!

J. Usos

Els burgesos Batlle, Macià y C.º, deuen tenir molta pressa en enriqueirse, perquè, a pesar de dedicarse a un ram que no té competència, el dimecres al matí van fer saber an els seus obrers dels tallers de ciment y ferro que tenen al carrer de Rosselló, 168, Gracia, que tenien de treballar mitja horeta més cada dia si volian continuar guanyante allí las caixaladas.

Els obrers no van voler avernisse am tant inesperada proposició, y van dir a l'amo qu'es busqués colia a mitja hora més de treball, que bé prou y massa que ja en treballavan am las nou de costum.

Com qu'es fácil qu'els citats burgesos busquin entre els palets treballadors pera suplir an els que no han vulgut succumbir a las exigencias del capital, donem desde aquí el crit d'alerta pera que ningú qu'estimi en alguna cosa la seva dignitat d'obrer vagi a ocupar aquellas plassas.

Un feligrés de Bellcaire m'escriu una carta sobre certas peripeccias de la benedicció de una font en aquell poble, que si la insertés prou mereixeria las atencions fiscals per tots quatre costats.

Aquestas cosas de benevts y benehits són molt peliagudas pera esser tractadas en aquets temps de llibertat d'impremta qu'ate s'estila. En qu'en menos que canta un fiscal es troba un periodista a presiir.

Qu'am la llibertat d'impremta qu'es disfruta avuy a Espanya, al periodista avansat s'el tracta pitjor qu' a un illadre.

L'iglesia de la Pobla de Claramunt amenessa ruina, per lo qual l'Ajuntament ha disposat que s'hi fassi una visita d'inspecció facultativa.

Però el rector, que no deu voler exposarse a qu'es mani tancar el temple per constituir l'anarhi un perill pel vehinat, es nega en rodó a que l'iglesia s'inspeccioni, pensant, sens dupte, que si s'ensorra y rebenta a algun devot, ja s'ho trobarà aquet de ganancias, anant en tren directe a la gloria.

Però és el cas qu'al poble no deu ferlo felis aixó d'anar a sopar am Déu, y es resisteix a anar a missa pitjor que si allí dintre s'hi recaudés la contribució.

Are diguintme si aquet rector no fa més propaganda que jo meteix perquè la gent no vagi a missa.

Jo l'aplaudeixo per tal acte. Y li concedexo, ademés, set grossas, vuy dotzenas y tres parells... d'indulgencias plenaries.

Si por els llocs sants guardar aquet Déu tant poderós, a tothom ha d'extranyar qu'hagi deixat esquarterar aquet temple religiós.

El burgés socialista catòlic Salvador Busquets, de Tarrasa, ha fet imprimir un folleto titulat Programa de reformas sociales y económicas. Tots els obrers qu'el puguin obtenir, en ell veurán pintada l'intenció d'aquest burgés que es proposava ser soci honorari de l'Ateneu Obrero, cosa que no va poguer alcansar per la molta oposició qu'hauria tingut

deis treballadors avansats que tant abundan en aquella corporació.

Y li hauria demostrat a la vegada el bunyol que fa quan diu qu'es concejal de la classe obrera, porque els obrers de Tarrasa ni van propositar-lo ni van votar-lo.

Perquè ja saben que socialisme y catòlic vol dir Caixa dels Morts més ó menos vergonyant.

El Diluro d'aquesta ciutat, en una seccioneta que titula El mundo en salsa, va fer l'altro dia la següent afirmació:

Una vea en el poder, desde D. Carlos a los socialistas, la cuestion son cuartos. El mismo, el mismo, bunis anima y aviva el celo a unos caballeros llamados bandidos, sólo que éstos recaudan con riesgo y a salto de mata, y los otros suelen hacerlo seguros y muy bien sentados.

En un periódic burgés es aquesta una afirmació com una cosa.

Y doncs, per qu'ecritic an els anarquistas, que precisament el seu credo descansa en la negació de tot poder, perquè de tots ells la qüestió són cuartos y els governants resultan lo que diu El Diluro?

Si s'exigis la lògica al món, l'affirmació d'El Diluro equivaldria a una professió de fe anarquista neta y pelada.

Lo que pod l'entussisme artistic.

Al carrer de l'Aguila, de Madrid, jugavan varios noys a la civilisadora diversió dels toros, quan el noy que ley a primer espasa va entussiasmarse tant am la sort, que, treyentse un punyalt que s'havia fet ell meteix en un taller de manyá, va embestir al noy que feya de toro y va clavarli am molt salero, produhintli una tremenda ferida y fentlo caure a terra ni més ni menos que si la corridá hagués sigut verdadera.

Als pares toca pendre exemple are de deixar qu'els seus fills s'eduquin y pujin jugant a barbaritats com las que determinan l'anomenat espectacle nacional.

XARADAS

Mineral és la primera, dos és nota musical, és adverbio la tercera, y nom d'home és el total

Primà és part del cos humà, preposició inera segona, la tercera és musical, y el total és nom de dona.

C. JULIÀ DE SARADULL

TERS DE SILABAS

Substituir els punts per lletres de modo que, llegidas vertical y horizontalment, diguin: 1.º ratlla, un ball; 2.º ratlla, carrer de Barcelona; 3.º ratlla, un polític espanyol.

C. BARRERA Y CAROL

LOGOGRIFO NUMÉRICO

Table with 8 columns: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 and 2 rows of numbers: Row 1: 1 2 3 4 5 6 7 8, Row 2: 7 2 3 5 4 2. To the right are labels: Grau militar, Poble català, * * * * *

R. FERREOL C.

GEROGLÍFIC

ABRIL MARS MORT MORT MORT

Ms. EGUEN

SOLUCIONS

A LAS CARBORIAS DEL NÚMERO DERRER

Xarades: Paeris, Ca-mi-sa. Ters de sílabas: O CA TA CA NA O CA TA O CA TA. Anagrama: Criada-Cadira. Logo-grifo numérico: Cornudella, Cardedeu, Cardona, Llerona, Lleona, Rocca, Cali, Do, C. Gero-glífic: Qui deu sis, deu dos vegadas tres.